

13 September 2026: Erediens – Ds Jaco Strydom

Kernopsomming

Ds. Jaco Strydom se boodskap handel oor liefde soos dit in 1 Korintiërs 13 beskryf word. Hy wys daarop dat hierdie bekende gedeelte maklik 'n cliché kan word omdat dit so dikwels by troues, op kaartjies en in populêre kultuur gebruik word. Tog is die gedeelte juis so bekend omdat dit 'n diep en universele waarheid verwoord.

Die hoofstuk moet nie los van 1 Korintiërs 12 gelees word nie. Paulus het daar oor gawes, roeping, uniekheid en elke lid se plek in die liggaam van Christus geskryf. Daarna lei hy 1 Korintiërs 13 in as die “allerbeste weg”. Liefde is dus nie slegs 'n romantiese ideaal nie, maar die noodsaaklike grondslag waarsonder gawes, kennis, geloof, opoffering, roeping en kerklike diens uiteindelik leeg is.

Die preek verbind hierdie Bybelse liefde met die mens se behoefte aan verhoudings waarin 'n mens werklik geken en steeds liefgehou word. Sulke verhoudings word 'n geestelike tuiste: 'n plek waar 'n mens uit oorlewingsmodus kan kom, kan rus, jou “batterye” kan herlaai en weer asem kan haal. Hierdie rus beteken egter nie die afwesigheid van verskille of konflik nie. Egte liefde skep ruimte vir waarheid, eerlike gesprek, aanspreeklikheid, konfrontasie, vergifnis en groei.

Die sentrale oproep is dat gelowiges nie bloot moet wag om liefde te ontvang nie. Hulle moet self mense word by wie ander veilig kan wees, eerlik kan praat, kan herstel en weer moed vir die lewe kan kry. Die belangrikste is om lief te hê en dit vir ander makliker te maak om jou lief te hê.

Skrifgedeelte en teologiese raamwerk

1 Korintiërs 13 as meer as 'n bekende “trouteks”

Ds. Strydom begin deur te erken dat 1 Korintiërs 13 so bekend geword het dat mense soms nie meer die inhoud daarvan vars hoor nie. Dit verskyn op yskasmagnete, kaartjies en in WhatsApp-boodskappe, en word dikwels by troues gelees. Bekendheid kan maak dat 'n mens die radikale betekenis daarvan miskyk.

Hy herinner die gemeente daaraan dat die hoofstuk- en paragraafindelings later by die Bybelteks gevoeg is. Daarom moet die laaste gedagte van 1 Korintiërs 12 saam met die begin van hoofstuk 13 gelees word: Paulus gaan nou die “allerbeste weg” wys.

In hoofstuk 12 is daar klem op:

- elke gelowige se unieke gawes;
- elke persoon se besondere roeping;
- die verskillende funksies van lede van die liggaam van Christus; en
- die noodsaaklikheid dat elkeen sy of haar plek in die geloofsgemeenskap inneem.

Maar selfs hierdie gawes en roepings word deur iets groter beoordeel: liefde.

Die radikale maatstaf van liefde

Paulus stel 'n reeks indrukwekkende moontlikhede:

- 'n mens kan in die tale van mense en engele praat;
- jy kan profetiese gawes hê;
- jy kan geheimenisse verstaan en oor buitengewone kennis beskik;
- jy kan geloof hê wat berge versit;
- jy kan jou besittings uitdeel; en
- jy kan selfs jou liggaam prysgee.

Sonder liefde beteken dit egter niks. Ds. Strydom beklemtoon daarmee dat geestelike vermoë, kennis, geloof, opoffering en prestasie nooit 'n plaasvervanger vir liefde is nie.

Die bekende beskrywing van liefde word vervolgens die maatstaf vir verhoudings: liefde is geduldig en vriendelik; dit is nie afgunstig, grootpraterig of verwaand nie; dit tree nie onwelvoeglik op nie; dit soek nie eie belang nie; dit is nie liggeraak nie en hou nie boek van die kwaad nie. Liefde verheug hom oor die waarheid, bedek alles, glo alles, hoop alles en verdra alles. Liefde vergaan nooit nie.

Paulus erken ook die beperktheid van menslike kennis. Ons ken nou slegs gedeeltelik en sien asof in 'n dowwe spieël. Te midde van alles wat ons nie verstaan nie, bly geloof, hoop en liefde. Die grootste hiervan is die liefde.

Die ervaring van tuiskoms

Die reisverhaal

Ds. Strydom vertel van 'n reis uit Indië, ongeveer dertig jaar gelede. Hy het besluit om sy ma te verras deur byna 'n maand vroeër huis toe te gaan. Met 'n goedkoop vliegkaartjie het hy onder andere deur Pakistan gereis en plekke soos Islamabad, Karachi, Lahore en die noordelike gebiede naby Afghanistan, China en Kasjmir besoek.

Die reis was avontuurlik, maar het ook voortdurende waaksaamheid geverg. Hy was tussen vreemdelinge, het oorlogstekens en gewapende mense gesien en moes voortdurend sy omgewing dophou. Selfs waar mense gasvry was, het hy in 'n soort oorlewingsmodus gebly.

Toe hy uiteindelik tuis kom, ervaar hy 'n besonder diep gevoel van geluk. Die volgende oggend sit hy op die plaas, drink koffie en besef waarom hy so anders voel: hy is nie meer in oorlewingsmodus nie. Hy is by mense wat hom ken. Hy hoef niks te verduidelik of voor te gee nie. Hy kan slaap, rus en eenvoudig homself wees.

Hierdie ervaring word 'n beeld van goeie verhoudings. In 'n gesonde verhouding "kom 'n mens tuis". Dit is 'n plek waar jy kan asemhaal en jou innerlike energie kan herwin.

"Home is where we can rest and be healed"

Hy haal 'n Engelse beskrywing van tuiste aan waarin huis die plek is waar mense kan lag en huil, omhels, dans, lank slaap, rustig droom, eet, lees, by die vuur sit, na musiek luister en saam met 'n vriend wees. Die kern daarvan is: "Home is where we can rest and be healed."

Hieruit trek hy 'n geestelike lyn deur die Bybel: mense is in 'n sekere sin geestelik dakloos, en God is deurgaans besig om mense huis toe te bring en tuistes te skep. Dit is ruimtes waar mense tot rus kan kom, herstel en weer lig kan uitstraal.

Hy verbind hierdie roeping ook aan kinders en jongmense wat nie die veiligheid van 'n familie of tuiste ken nie. Die geloofsgemeenskap behoort vir sulke mense 'n ervaring van tuis-koms te bied.

Die gemeente as 'n geestelike tuiste

Ds. Strydom beskryf ook sy eie gevoel wanneer hy by die bekende gemeente preek. Hy hoef nie soos by 'n vreemde gemeente gespanne te wees of homself te bewys nie. Hy kan homself wees, omdat hy tussen mense is wat hom ken.

Hy spreek die hoop uit dat gemeentelede dieselfde beleef: dat die gemeenskap 'n plek van liefde en asemhaal sal wees. 'n Mens kan juis rus by mense wat nie slegs jou sterk punte ken nie, maar ook jou swakhede en mislukkings, en jou steeds liefhet.

Geken en steeds liefgehê

Daar is 'n groot verskil tussen erkenning vir iets wat jy bereik het en die ervaring dat iemand jou volle menswees ken en steeds liefhet. Ware verhoudingsrus ontstaan wanneer mense weet dat jy meer is as jou swakste oomblik of jou mees vernederende mislukking.

Mense maak maklik karikature van mekaar deur iemand tot sy of haar slegste daad te reduceer. Die preek waarsku teen so 'n verskraalde siening. Niemand is bloot so goed soos ander mense beweer nie, maar gelukkig is niemand ook bloot so sleg soos ander mense beweer nie.

Om werklik geken te word, beteken dat:

- jou verdedigingsmeganismes kan sak;
- jy nie voortdurend hoef te probeer beïndruk nie;
- jy nie hoef voor te gee dat alles reg is nie;
- jy oor jou grootste sonde én jou grootste vreugde kan praat;
- stilte saam met 'n ander mens nie ongemaklik hoef te wees nie; en
- jou waarde nie elke oomblik opnuut bewys hoef te word nie.

Diepte in 'n verhouding word ook nie noodwendig bepaal deur hoe gereeld mense mekaar sien nie. 'n Vriendskap kan oor jare heen diep word, selfs wanneer mense mekaar selde sien. Familie en vriendskap is ook nie altyd presies dieselfde nie, maar familie kan 'n verhouding bied waarin mense weet dat hulle in 'n krisis op mekaar kan staatmaak.

Verhoudings en lewensgehalte

Ds. Strydom plaas verhoudings onder die belangrikste bepalers van lewensgehalte. Hy noem veral drie sake:

1. Gesondheid: Wanneer 'n mens fisiek baie swaarkry, beïnvloed dit jou vermoë om selfs mooi ervarings te geniet.
2. Verhoudings: Verhoudings beïnvloed 'n mens se vreugde, belewenis van betekenis en algemene ervaring van die lewe.
3. Roeping: 'n Mens het nodig om te weet dat jou lewe gebruik word en dat jy jou unieke roeping uiteleef.

Hy voeg verwondering as 'n verdere belangrike lewenshouding by. Selfs wanneer siekte, ouderdom of beperking iemand se vermoëns verminder, kan verwondering 'n mens steeds ontvanklik vir die lewe hou.

'n Gebroke verhouding kan soos 'n klipie in 'n skoen wees. Selfs in 'n pragtige omgewing neem die pyn jou aandag oor. Wanneer die klipie uiteindelik verwyder word, kan die wond of blaas nog 'n tyd lank seer bly. Net so kan 'n mens 'n verhouding beëindig of 'n probleem aanspreek, maar die nagevolge dra steeds gewig. Verhoudingspyn het dus 'n buitengewone invloed op hoe ons die res van die lewe ervaar.

Verhoudingsrus verg doelbewuste werk

Goeie verhoudings gebeur nie vanself nie. Ds. Strydom gebruik die gedagte: "If you want to have a good friend, be a good friend." 'n Mens kan nie net passief wag dat die regte mense oor jou pad kom nie. Liefde en verhoudingsvaardigheid vra aandag, oefening en volharding.

Die oproep is om te vra:

- Hoe kan ek beter word in my verhoudings?
- Hoe kan ek 'n veilige en eerlike mens vir ander wees?
- Is ek bereid om weer kwesbaar te word?
- Maak my optrede dit maklik of moeilik vir ander om my lief te hê?
- Skep ek rus, of laat ek mense voortdurend op hulle hoede voel?

Die risiko van liefde

Liefde hou altyd risiko in. Die mense wat die naaste aan ons is, het die grootste vermoë om ons seer te maak. Om 'n diep verhouding te hê, moet 'n mens jou weerloos maak en die moontlikheid van verwerping aanvaar.

'n Vreemdeling kan jou nie op dieselfde diep vlak verwerp as iemand vir wie jy jou hart oopgemaak het nie. Daarom is dit moeilik om ná teleurstelling of seerkry weer te probeer. Tog is die boodskap dat die waarde van liefde en verbondenheid die risiko regverdig.

Die alternatief is oppervlakkigheid: mense hou mekaar op 'n veilige afstand, sê net wat aanvaarbaar is en vermy alles wat ongemak kan veroorsaak. Dit bied skynbare veiligheid, maar nie die rus, groei of intimiteit van 'n egte verhouding nie.

Wat liefde en verhoudings afbreek

Ds. Strydom lees 1 Korintiërs 13 ook "van die ander kant af" deur te vra wat die teenoorgestelde van liefde is.

Ongeduld

Waar liefde geduldig is, druk en manipuleer onliefde. Ongeduld probeer mense forseer om volgens jou tempo, behoefte of verwagting te verander.

Selfgesentreerdheid

Waar liefde nie eie belang soek nie, draai onliefde om "ek, my en myself". Selfsug maak diep, egte verhoudings onmoontlik omdat die ander persoon hoofsaaklik volgens sy of haar nut vir jou beoordeel word.

Boekhou van die kwaad

Wanneer mense elke fout, konflik en mislukking onthou en telkens weer oproep, word die ander persoon tot die somtotaal van sy of haar verkeerde optrede gereduseer. Liefde ontken nie die kwaad nie, maar weier om die verhouding permanent daardeur te definieer.

Trots

Trots maak herstel moeilik, veral wanneer iemand nooit kan sê: “Ek is jammer” nie. Konflik kan ’n verhouding selfs verdiep wanneer mense dit eerlik deurwerk. Trots verhinder egter erkenning, vergifnis en groei.

Leuens en oneerlikheid

Liefde en waarheid loop saam. Waarheid is ’n bousteen van enige egte verhouding, al kan dit aanvanklik ongemaklik of pynlik wees. Die preek haal die gedagte aan: “The truth will set you free, but first it will make you miserable.”

Pretensie

Pretensie dwing mense om voortdurend op eiers te loop, voor te gee en die indruk te skep dat alles reg is. Dit maak verhoudings uitputtend. Egtheid beteken dat mense nie voortdurend hulself hoef te bemark of te probeer voorkom dat ander teleurgesteld raak nie.

Mensebehae

Om liefdevol te wees, is nie dieselfde as om ’n “people pleaser” te wees nie. ’n Mens wat voortdurend vra wat ander gaan sê, kan nie altyd sy of haar roeping eerlik uitleef nie. Vredemakers moet soms konflik betree, en ’n profetiese roeping vereis soms dat verkeerde dinge uitgewys word.

Konflik is nie noodwendig die vyand nie

Een van die belangrikste onderskeidings in die preek is dat konflik nie die teenoorgestelde van liefde of verhoudingsrus is nie. In ’n gesonde familie of gemeenskap kan mense verskil, kwaad wees en mekaar aanspreek, terwyl die verhouding self nie voortdurend op die spel geplaas word nie.

Die beginsel word met dissipline in ’n gesin vergelyk: “Ons kan jou straf, maar ons sal jou nie verwerp of wegjaag nie.” Die verskil tussen korrektiewe konflik en verwerping lê daarin dat die persoon se behoort en waarde nie ontken word nie.

In ’n ware gemeenskap:

- kan mense mekaar skuur en slyp;
- kan ongemaklike sake aangespreek word;
- kan iemand sê wanneer hy of sy dink jy tree verkeerd op;
- kan mense stry en daarna weer regmaak;
- is eerlike kommunikasie belangriker as skynbare gemak; en
- word die verhouding nie by elke meningsverskil as ’n wapen gebruik nie.

Ds. Strydom waarsku teen 'n kultuur waarin almal só versigtig praat dat niemand meer eerlik is nie. Ware vryheid van spraak beteken juis dat 'n ander persoon iets kan sê waarmee jy glad nie saamstem nie. 'n Gesonde gemeenskap moet konflik kan hanteer, nie bloot vermy nie.

Aanvaarding én uitdaging

Goeie verhoudings bied aanvaarding, maar aanvaarding alleen is nie genoeg nie. As 'n mens werklik iemand liefhet, sal jy ook bereid wees om hom of haar uit te daag, aanspreeklik te hou en aan sy of haar ware identiteit en moontlikhede te herinner.

Ds. Strydom vertel van Giovanni, 'n jong man wat voorheen as 'n "slegte" of moeilike kind beskou is. Nadat hy in 'n ander omgewing geleef en gegroei het, het dinge baie beter gegaan. Giovanni sê dat dit die eerste keer in sy lewe was dat hy homself kon sien as 'n goeie mens eerder as 'n "bad guy".

Hierdie verhaal illustreer die krag van mense wat in iemand glo. Verhoudings behoort nie bloot te sê: "Ons aanvaar jou soos jy is en verwag niks verder nie." Ware liefde help 'n mens om te ontdek wie jy eintlik is en wie jy kan word.

Daarom sluit 'n liefdevolle verhouding die volgende in:

- aanvaarding;
- uitdaging;
- aanspreeklikheid;
- herinnering aan jou ware identiteit;
- konfrontasie wanneer nodig; en
- geloof in jou vermoë om te groei.

Hoe teleurgesteld 'n mens in iemand kan wees, hou volgens die preek verband met hoeveel jy in daardie persoon geglo en gehoop het. Wanneer niemand meer teleurgesteld kan wees nie, kan dit beteken dat hulle reeds niks meer van jou verwag nie. Liefde behou hoop.

Die kerk as 'n egte gemeenskap

Ds. Strydom verwys na Dietrich Bonhoeffer se denke oor gemeenskap. Mense idealiseer geloofsgemeenskap maklik as 'n groep besonder saggeaarde mense wat altyd vriendelik met mekaar omgaan. Die werklikheid is anders.

Ware gemeenskap is nie 'n konflikvrye plek nie. Dit is 'n plek waar mense naby genoeg leef om mekaar se swakhede te ontdek, waar spanning kan ontstaan en waar mense mekaar kan slyp. Die beslissende kenmerk is dat die verhouding nie voortdurend op die spel is nie. Mense werk deur die ongemak heen en kom aan die ander kant met groter egtheid en diepte uit.

So 'n gemeenskap bied:

- rus sonder oppervlakkigheid;
- waarheid sonder verwerping;
- konfrontasie sonder vernedering;
- vergifnis sonder ontkenning;
- behoort sonder pretensie; en
- groei sonder die eis van volmaaktheid.

Die sentrale boodskap

Die belangrikste is:

Om lief te hê en dit vir ander mense maklik te maak om jou lief te hê.

Jesus plaas liefde in die middelpunt wanneer Hy oor die belangrikste gebod praat. Johannes sê: “God is liefde.” Paulus, wat ’n groot deel van die Nuwe Testament geskryf het, erken dat hy nie alles weet of verstaan nie. Tog weet hy dat liefde die allerbelangrikste is.

Liefde is daarom nie bloot een Christelike deug tussen ander nie. Dit is die toets waaraan gawes, roeping, kennis, geloof, diens, opoffering en gemeenskapslewe gemeet word.

Praktiese toepassing vir luisteraars

Die boodskap nooi elke luisteraar om sy of haar verhoudings eerlik te ondersoek:

1. Identifiseer jou plekke van rus. By wie kan jy werklik asemhaal, stil wees en jouself wees?
2. Wees dankbaar vir veilige verhoudings. Moenie dit as vanselfsprekend aanvaar nie.
3. Word self ’n tuiste vir ander. Skep ruimte waarin mense geken, aanvaar en herstel kan word.
4. Neem verantwoordelikheid vir vriendskap. Wees die soort vriend wat jy graag wil hê.
5. Aanvaar die risiko van kwesbaarheid. Diepte is nie moontlik sonder die kans om seer te kry nie.
6. Sê jammer wanneer jy verkeerd was. Nederigheid maak herstel moontlik.
7. Hou op boekhou van die kwaad. Moenie iemand tot sy of haar slegste oomblikke reduceer nie.
8. Praat die waarheid in liefde. Egtheid is belangriker as ’n oppervlakkige gevoel van gemak.
9. Moenie konflik met verwerping verwar nie. Verskil kan binne ’n veilige verhouding hanteer word.
10. Bied aanvaarding én uitdaging. Help mense om te sien wie hulle werklik is en kan word.
11. Bewaar hoop in ander. Liefde glo, hoop en volhard.
12. Leef 1 Korintiërs 13. Laat geduld, vriendelikheid, nederigheid, waarheid en volharding kenmerke van jou lewe word.

Slotgebed

Die preek sluit af met ’n gebed dat elke persoon verhoudings en plekke sal hê waar hy of sy kan asemhaal en rus. Moeilike verhoudings sal deel van die lewe bly, maar die gebed is dat daar ook verhoudings sal wees wat mense se “battery herlaai”, hulle ken en nuwe krag gee.

Ds. Strydom bid verder dat die gemeente self sulke mense sal word: mense wat vir ander bied waarna hulle diep verlang. Hy bid dat hulle “kundiges in liefde” sal word en dat die eienskappe wat Paulus in 1 Korintiërs 13 beskryf, al hoe meer die eienskappe van hulle eie lewens sal wees.

NG Villieria

Erediens

Kopiereg: NG Villieria

Samevatting in een sin

Die erediens roep gelowiges op om liefde as die allerbeste weg te kies deur verhoudings te bou waarin mense werklik geken en steeds liefgehe word, veilig kan rus, eerlik aangespreek word, deur konflik kan groei en telkens weer kan tuis kom.